

KARTA KURSU (realizowanego w specjalności)

.....PSYCHOLOGIA KLINICZNA.....

(nazwa specjalności)

rok akademicki 2024/2025

Kierunek: Psychologia

Tryb prowadzenia studiów: stacjonarne

Stopień: studia jednolite magisterskie

Rok: V

Semestr: 10 (semestr letni)

Nazwa	Techniki terapeutyczne w pracy z dziećmi i młodzieżą
Nazwa w j. ang.	Therapeutic techniques in working with children and youth

Koordynator	dr Dominika Sznajder	Zespół dydaktyczny
		dr Dominika Sznajder dr Joanna Ruczaj
Punktacja ECTS*	5	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest dostarczenie studentom wiedzy z zakresu podstawowych kierunków terapeutycznych stosowanych w terapii dzieci i młodzieży oraz technik wykorzystywanych z pracy terapeutycznej z pacjentem w wieku rozwojowym. Podczas zajęć studenci zdobędą podstawowe umiejętności stosowania wybranych technik terapeutycznych w pracy z dziećmi i młodzieżą (m.in. techniki projekcyjne, techniki stosowane w podejściu poznawczo- behawioralnym i inne).

Warunki wstępne

Wiedza	
--------	--

Umiejętności	
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W_01, student zna obraz kliniczny zaburzeń psychicznych dzieci i młodzieży (norma/ patologia, rodzaje zaburzeń, modele zaburzeń wieku dziecięcego)	SK_W02 SK_W09
	W_02, student wskazuje przyczyny poszczególnych zaburzeń wieku dziecięcego	SK_W02 SK_W09
	W_03, student opisuje główne orientacje psychoterapeutyczne (podejście psychoanalityczne, behawioryzm, podejście poznawczo behawioralne, podejście systemowe); jest w stanie dokonać konceptualizacji problemu w odniesieniu do wybranego podejścia; wskazuje czynniki ryzyka i czynniki chroniące	SK_W05
	W4, student wskazuje formy oddziaływań terapeutycznych stosowanych w ramach wybranego podejścia terapeutycznego	
	W_05, student wskazuje modalność terapeutyczną wraz z technikami w odniesieniu zaburzenia/ trudności dziecka	SK_W05 SK_W05

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U_01, student potrafi zidentyfikować objawy zaburzeń psychicznych/ zaburzeń zachowania u dzieci i młodzieży oraz objaśnić etiologię zaburzeń wieku rozwojowego	SK_W04 SK_U06 SK_U07
	U_03, student potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę w celu zaprojektowania pomocy terapeutycznej dzieciom i młodzieży (odpowiedni dobór metod i technik terapeutycznych)	SK_U01 SK_W04
	U_04, student potrafi wykorzystywać wiedzę na temat zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania do analizy sytuacji problemowej dziecka celem wsparcia procesu wychowawczego i dydaktycznego (psychoedukacja rodziny i nauczycieli)	SK_U08

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych

	K_01, student ma świadomość ograniczeń i typowych błędów w pracy psychologa/ terapeuty zajmującego się psychoterapią dzieci i młodzieży	SK_K01
	K_02, student rozumie konieczność współpracy z innymi rodzicami/opiekunami/specjalistami celem udzielenia dziecku kompleksowej pomocy	SK_U02
	K_03, student ma świadomość znaczenia profilaktyki zdrowia psychicznego	SK_U05 SK_U07

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	30			30								
	60											

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład i ćwiczenia odbywają się w formie stacjonarnej

Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną

Dyskusja

Metoda przypadków (studium przypadku)

Filmy edukacyjne

Analiza literatury

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							X	X				X	
W02							X	X				X	
W03							X	X				X	
W04							X	X				X	
W05							X	X				X	
U01							X	X					
U02							X	X					
U03							X	X					

K01								X					
K02								X					
K03								X					

Kryteria oceny	Egzamin testowy (ocena pozytywna = 60% + 1 pkt) Zaliczenie ćwiczeń: aktywny udział w zajęciach - analiza przypadku w kontekście danego zaburzenia / dobór odpowiednich metod i technik terapeutycznych, zaprojektowanie gry terapeutycznej (projekt grupowy), obecność obowiązkowa (dopuszczalna 1 nieobecność)
----------------	--

Uwagi	Przedmiot kierunkowy na studiach stacjonarnych, jednolitych magisterskich, kierunku: Psychologia
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Tematy wykładów (30 H)

1. Specyfika pracy psychologicznej i psychoterapeutycznej z dziećmi i młodzieżą
2. Planowanie terapii; etyczne aspekty pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą
3. WWR – założenia, metody i techniki.
4. Terapia behawioralna - założenia, metody i techniki
5. Psychoterapia w podejściu poznawczo- behawioralna – założenia, metody i techniki
6. Psychoterapia w podejściu poznawczo- behawioralna – założenia, metody i techniki /pacjent lękowy, pacjent depresyjny, pacjent z myślami samobójczymi- specyfika pracy terapeutycznej/
7. Psychoanaliza - założenia, metody i techniki
8. Podejście psychodynamiczne – założenia, metody i techniki
9. Rysunek w psychoterapii
10. Zabawa w psychoterapii
11. Podejście systemowe – założenia, metody i techniki
12. Terapia systemowa – w pracy z pacjentem indywidualnym i z rodziną
13. Terapia dzieci po urazach psychicznych – wybrane techniki
14. Inne oddziaływania terapeutyczne- terapia grupowa, społeczność terapeutyczna
15. Profilaktyka zaburzeń funkcjonowania i rozwoju dzieci i młodzieży

Tematy ćwiczeń (30H)

1. Specyfika pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą. Wprowadzenie w tematykę ćwiczeń.
2. Relacja terapeutyczna, kontrakt terapeutyczny.
3. Wywiad z rodzicem (konceptualizacja problemu).
4. Wczesne wspomaganie rozwoju – wybrane techniki terapeutyczne
5. Praca z dziećmi z zaburzeniami opozycyjno – buntowniczymi, zaburzeniami zachowania – wybrane techniki terapeutyczne
6. Praca z dziećmi z zaburzeniami neurorozwojowymi – ADHD, zaburzenia ze spektrum - wybrane techniki terapeutyczne
7. Praca z dziećmi z zaburzeniami lękowymi – wybrane techniki terapeutyczne
8. Praca z dziećmi z zaburzeniami depresyjnymi – wybrane techniki terapeutyczne
9. Problem samobójstw u dzieci - zasady pracy terapeutycznej
10. Praca z dziećmi z zaburzeniami odżywiania – wybrane techniki terapeutyczne
11. Praca z dziećmi z doświadczeniem traumy – wybrane techniki terapeutyczne
12. Terapia rodzinna; dziecko jako pacjent identyfikowany – wybrane techniki terapeutyczne

13. Dziecko w sytuacji rozvodu rodziców – zasady pracy terapeutycznej
14. Prezentacja gier terapeutycznych w odniesieniu do wybranego przypadku (projekt grupowy)
15. Prezentacja gier terapeutycznych w odniesieniu do wybranego przypadku (projekt grupowy); zaliczenie zajęć

Wykaz literatury podstawowej

Literatura obowiązkowa:

- Grzegorzewska I., Cierpiątkowska L., Borkowska A. (2020). Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży. Warszawa: PWN (część VI, s. 737 - 899)
- Janas – Kozik M., Wolańczyk T. (2021). Psychiatria dzieci i młodzieży. Warszawa: PWN (część III – Terapia, rozdział 31, 33, 34, 35, 36)
- Grzesiuk L. (2005). Psychoterapia. Teoria – podręcznik terapeutyczny. Warszawa: ENETEIA (rozdział 15,16,18,19)

Literatura obowiązkowa do ćwiczeń:

- Braun Gałkowska M. (2016). Rysunek projekcyjny. Kraków: Wyd. WAM
- Kaduson H., Schaffer Ch. (2003). Zabawa w psychoterapii. Gdańsk: GWP (wybrane techniki)
- Kendall P., Hedtke K. (2016). Terapia poznawczo – behawioralna zaburzeń lękowych u dzieci. Program ZARADNY KOT, Sopot: GWP (podręcznik terapeuty+ zeszyt ćwiczeń)
- Wilson P., Long I. (2018). Blob. Trees. Taylor and Francis Group
- Kołodziejczak A. (2016). Emocje dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wyd. Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Bernacka R.E., Turska D. (2011). Mandala jako forma ekspresji młodzieży. W kręgu jungowskich inspiracji. Chowanna 1(36). Wyd. UŚ
- Sikorski W. (2021) Psychologia relacji wewnątrz rodzinnych. Wyd. Difin (rozdział dotyczący genogramu)

Wykaz literatury uzupełniającej

- Child Centered Play Therapy DVD Preview
- Fonagy, P. (1994). Mental representations from an intergenerational cognitive science perspective. *Infant Mental Health Journal*, 15(1), 57–68.
- James B. (2003). Leczenie dzieci po urazach psychicznych. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Kendall P.C. Hedtke K.A. (2006). *Cognitive Behavioural Therapy for Anxious Children. Therapist Manual* (wyd. 3). Ardmore: workbook Publishing
- Kołakowski A., Pisula A. (2017). Sposób na trudne dziecko. Przyjazna terapia behawioralna. Gdańsk: GWP
- Landreth G.L. (2016). *Terapia zabawą*. Kraków: Wyd. UJ
- Maroda K.J. (2014). *Techniki terapii psychodynamicznej*. Kraków: Wyd. UJ
- Morajda K., Sznajder D. (2012). Rysunek projekcyjny w diagnozie i terapii wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych. W: (red.) B. Kostrubiec – Wojtachnio, E. Trubiłowicz, *Rysunek projekcyjny w badaniach nad rodziną i wychowankiem*. Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL, s. 179-194
- Winnicott D.W. (2011). *Zabawa a rzeczywistość*. Gdańsk: Wyd. IMAG
- Winnicott D.W. (1992) *The Sguiggle Game*. W: *Psychoanalytic Explorations*. Harvard University press, Cambridge s. 299-317

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium, ćwiczenia, laboratorium, itd.	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	25
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie) Projekt gry terapeutycznej	20
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	20
Ogółem bilans czasu pracy		125
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		5